

Industrirådet

H. C. Andersens Boulevard 18

1596 København V

Den 16. april 1986

Bilag 2

Folketingets udenrigsudvalg

Vedrørende: Lovforslaget om forbud mod handel med Den Sydafrikanske Republik (L 228)

Lovforslagets eksportforbud vil umiddelbart betyde et tab på ca. 2.000 arbejdspladser i Danmark. Hertil kommer en række afledende tab, der omtales nærmere nedenfor.

Industriens tab skyldes ikke kun det mistede salg, men også erstatningskrav og forringet omdømme hos forretningsforbindelser som følge af kontraktbrud m.v. Danske virksomheders investeringer i markedsopbygning i Sydafrika (og de nabolande, der er afhængige af handelen herfra) vil gå tabt, hvis lovforslaget vedtages, mens udenlandske konkurrenters marked forøges tilsvarende.

Forslaget om forbud mod handel med Sydafrika udgør et radikalt brud med de principper, der hidtil har været gældende for dansk deltagelse i begrænsninger af international handel:

Tidligere danske handelsforbud er enten blevet gennemført med hjemmel i de internationale GATT-aftalers artikel XXI (som led i en boykot vedtaget af FNs sikkerhedsråd) eller som et led i en fælles EF-boykot. Dette lovforslag skaber imidlertid et farligt præcedens for vilkårlige nationale indgreb i den frie internationale handel, stik imod Danmarks traditionelle frihandelssynspunkter.

Dette har desværre allerede medført negative konsekvenser for adskillige af Industrirådets medlemsvirksomheder på andre markeder – også virksomheder, der ikke handler med Sydafrika – idet udenlandske konkurrenters sælgere er begyndt at argumentere for, at danske virksomheder vil være upålidelige leverandører, som ikke vil kunne leve op til f.eks. forpligtelser til at opretholde leverancer af reservedele, teknisk dokumentationsmateriale m.v. Andre virksomheder meddeler, at de af deres kunder, der har datterselskaber i Sydafrika, selv er begyndt at se

sig om efter andre leverandører, også ved leverancer til selskaber i andre lande.

Det er en udvikling, som det kan synes overordentlig mærkværdig at et lille land med stor udenrigshandel og med behov for yderligere eksport kan ønske at sætte i gang.

Lovforslaget henviser til de vedtagelser, der er sket i nordisk og i EF-regie med henblik på at begrænse samhandelen med Sydafrika. Forslaget går imidlertid langt videre end disse vedtagelser og også videre end f.eks. handelsboykotten af Sydrhodesia.

Det er således værd at mærke sig, at de øvrige nordiske lande og de øvrige EF-lande i deres mere begrænsede handelspolitiske indgreb har lagt vægt på, at deres foranstaltninger er GATT-medholdelige og uden alvorlige bivirkninger for deres europæiske handelspartnere.

Det foreliggende lovforslag vil klart give vanskeligheder for det indre EF-markeds funktion, idet der er tale om en ensidig dansk foranstaltning. Resultatet af de drøftelser, som man må formode har fundet sted i medfør af EØF-traktatens artikel 224, fremgår ikke af lovforslagets bemærkninger.

En dansk enegang i handelspolitiske sanktioner har som nævnt ovenfor allerede betydet, at der internationalt rejses tvivl om Danmarks evne og vilje til at respektere internationale aftaler om frihandel eller i det mindste at føre en politik, der i rimelig grad harmonerer med vilkårene i sammenlignelige lande.

Industrirådet har således også modtaget henvendelser fra virksomheder, hvis produktion er opdelt i enheder beliggende i flere lande, herunder Danmark. For disse virksomheder betyder den korte afviklingsfrist væsentlige ekstraomkostninger til afvikling af deres produktion i Danmark (fuldstændigt